

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENTYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Báter-nyomda, Kaszinó-Bazár épület.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belemunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., felévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beiktatják: 5 kor.

Internátust Szekszárdra.

— Nyílt levél dr. Hirling Ádám polgármester urhoz. —

I.

Mélyen tisztelt polgármester ur!

Bizonyára van tudomása arról a lélekemelő ünnepségről, a mely f. hó 4-én folyt le a szomszédban, Bonyhádön. Az ottani csonka gimnáziumra rakták fel a tetőt, vagy inkább az emeletet, most nyitották meg a főgimnázium-má fejlesztett iskolának V-ik osztályát.

Tolnavármegye tehát újból gyarapodott egy eltagadhatlanul fontos és missziót teljesítő kulturintézménnyel. A ki ismeri az iskoláztatásnak szülőkre terhes voltát s általában szíven viseli az oktatás és nevelés ügyét, lehetetlen, hogy a legnagyobb elismeréssel ne honorálja az új főgimnázium érdekében fáradozó férfiak lelkes, önfeláldozó munkáját, Bonyhád és vidéke közönségének nemes áldozatkészségét. Örülni kell a tanügy minden igaz barátjának, ha a tudománynak új esernoka nyílik s kétszeresen örülnünk kell nekünk tolnamegyeieknek, a kik 10 esztendővel ezelőtt még abban a visszás s mondhatni megszegyenítő helyzetben voltunk, hogy a felsőbb gimnáziumba kerülő gyermekeinket a

második s harmadik vármegyébe kellett elküldeni a szükséges lelki manáért. Mekkora haladás! ime a nemes áldozatkészség, lelkes utánjárás ki tudta vivni azt, hogy ma már két főgimnázium is osztogatja e vármegye területén az életbelépő fiatalságnak a lelki utaválót.

Tekintetes polgármester ur, mint művelt ember, mint magyar ember bizonyára ön is ott van az örülők között, de azt hiszem, félreismerném, ha fel nem tételezném róla, e város fejről, hogy most, a mikor ez az új főgimnázium megnyílt, az ön lelkében is meg ne rezdült volna, mint nekünk többi szekszárdiaknak agyában az a gondolat, vagy a gondolatoknak egész raja, hogy hogy is leszünk hát ezzel a hozzánk alig pár kilométernyire megnyílt főgimnáziummal? Konkurrens-e vagy pláne elnyomója lesz-e ez a szekszárdinak, a melyet mondhatni az egész vármegye közönségének százados vágya és óhaja hívott életre? Vagy a szekszárdi gyengíti amazt? S nem lesz mindebből a tanügynek kára? Vajjon nem több-e egy erős, mint két gyenge? S végül, hogy nevéen nevezzük a gyermeket: nem vall-e Szekszárd közönsége anyagi

kárt is, ha a rengeteg pénzbeli áldozatért nem megfelelő rekompenzációt, de erős konkurrencziót kap a nyakába?

Biztosan tudjuk, hogy polgármester ur is meghányta vetette mindezt s éppen ebből meritünk jogszimmet e nyílt levél megírására s a következők elmondására.

A nemes verseny sohasem árt. A bonyhádi főgimnázium bizonyára nyereség lesz, ugy a hazai, valamint a vármegye tanügyére nézve. A szekszárdi főgimnázium azonban kétségtelenül szenved miatta. Eddig a mi intézetünk felszívó csatornája volt a két algimnázium tanuló ifjúságának, — bár a tanulók nagy része inkább ment az olcsóbb protestáns felsőbb tanintézetekbe. S most az egyik csatorna eldugult, nem eresztí tovább a tanítás anyagát, az ifjúságot. Eddig, hogy a gyerek ne csereberélje az iskolát, ha anyagi áldozatok árán is, inkább már az első osztályra ide adta a szüle gyermekét. Most viszi Bonyhádra, hisz ott is elvégezheti az egész nyolcz osztályt. S miért viszi oda? Talán mert ott jobban tanítanak, vagy könnyebb a tanulás? Egyik sem. Zsebkérdés az egész. Szekszárd drága város a szegény szülék gyermekeinek. Eddig is

TÁRCZA.

A bonyhádi gimnázium 100 éves jubileumára.

Irtta: SÁNTHA KÁROLY.

Sebten-siet a gyors Idő folyója,
Hullám-sírvával közeleg feléd;
A búbanat tövisét elsodorja,
El, az örömnnek rózsalevelét.
Kelő s tűnő habjának tükörén
Születik s meghal annyi szép remény;
Ufjelzőül sziklák is állnak ott,
E mohosuli sziklák a századok.

Száz év határán ünnepelni jöttünk,
Imára tárul szívünk és kezünk,
S míg áldjuk Azt, Aki trónol fölöttünk,
A régiekről hűn emlékezünk,
Mint felhőből kitör a napsugár,
Ködéből feslik a mult s fényben áll,
S ámulva látjuk, a keblünk dagad:
Merész sudárba hogy szökkent a mag.

Áldás a lelkes magvetők porára,
Rátok, ti nagyhitű apostolok;
Koszorut fon nevetekre a hála,
Emlékeitek, műveitek élni fog.

Sirok megnyílnak, kelnek szellemek,
Láglér¹, Novák² közöttünk lengenek,
Ezeknek élén a vezér Te vagy,
Püspöki tisztre s névre nézve Nagy,³

És szállt a Szentlélek fehér galambja,
Szegények⁴ ajtaján kopogtatott,
S meghallgatásra lett tűznyelvi hangja,
Befogadván az eszmét, mint magot.
A magból, mit Szentlőrincz ültetett,
Száz águ, lombos viruló fa lett;
S mely szép növének indult hajdanán,
Megizmosult itt Bonyhád talaján.

S lön nemzetünknek egyik büszke fája,
Itt öltött szárnyat, itt fogott lüzet
Petőfi⁵, a szabadság paecirtája,
Sárkánygyal⁶, Sassa⁷ itt ölekezett,
Lehr András⁸, e három professzora,
S nemes tanárainak egész sora
Plántált e helytt. Nevetek ill ragyog
Két főkertész: Marhauser s Gyalog.

¹ Lágler György tornási — ² Novák Jakab mekenyesi — ³ Nagy István szentlőrinczi ev. lelkész, a dunántúli evang. egyházkerület püspöke. A többi buzgó lelkészek élén e három lelkes férfiú tervezte és állította fel ez iskolát.

⁴ Lelkészek, tanítók, gyülekezetek. Évről-évre ezek adóztatták meg magukat az iskola fentartására.

⁵ Petőfi az 1831/32 és az 1832/33-ik iskolai évben tanult ez iskolában Szentlőrinczen (Kecskeméten tanult Petőfi az 1828/29, 1829/30 és az 1830/31-ik is-

Áldás reájuk, áldás mindazokra,
Kik ápolják a fát, áldozva itt,
Hogy mint a kertel nyíló rózsabokra,
Ügy ékesitse Tolnánk tájait
Szép veteményes kert az iskola,
Benne virul fel magyarok hona,
Mert rég megírva: »Elvész — elmuló —
A nép, mely tudomány nélkül való.«

Itt érik a kert pirkadó gyümölcse:
A földi és az égi tudomány,
Rendeltetését, hogy hiven betöltse
Az ember, e parancsolat nyomán:
Legyetek szentek s löketelemek,
Isten — s emberek előtt kedvesek.
Szép-, jó-, igazra ez a hely nevel,
Itt fejtí ki bimbait a kebel.

Mint a virág a napnak tartja kelyhét,
Fényt, meleget, étlet belöte szív:
Hogy a tusán meglelje édes enyhét,
A nap felé hajoljon itt a szív.
Az Irás szól: Jézus a mi napunk,
És mi a napnak fiai vagyunk;
A nap fia hilben ver gyökeret:
Istent imád, embert s hazát szeret.

kolai évben). ⁶ Sárkány Sámuel, a jeles nyugalomba vonult püspök. ⁷ Néhai Sassa István, Tolnavármegye volt főorvosa, mindkettő Petőfi tanuló társa és barátja. ⁸ Lehr András, a jeles tanár, utóbb Sopronba hivatott tanárnak. Ennek fia, a korán elhunyt Lőrincz (Lehr) Zsigmond, pozsonyi tanár és költő s Lehr Albert nyugalmazott budapesti tanár, akadémiai tag és író.

ez volt az oka, hogy a szekszárdi főgimnázium be nem népesedett annyira, a mint a megnyitás előtt reméltük. S nem kárhoztathatjuk sem a vezetést, sem a tanári kart. Mert például egy-egy itt most már „néhai való“ tanár (írhatjuk ugyan két „ll“-el is a nevét) elül-dözhet egy pár gyengébb diákot, de a még hiányzó jó száz, százötven növendéket el nem riaszthatja. Ezeket a szülők viszik el máshova, a hol például konviktus van. Bonyhád is éppen alumneuma miatt olyan erős rivalisa a szekszárdi főgimnáziumnak. Nagy dolog az egy szegény szülőre, ha 50—60 forintért kap kosztot a gyerekének, vagy ha százakat fizet érte. Ime Bonyhád most még csonka főgimnáziumnak öt osztályában már 237 a növendék s a szekszárdi teljes nyolcz osztályu főgimnáziumban mindössze: 212. Most még ugyan statisztikai adatokkal nem igen bizonyítható, hogy Bonyhád miatt apadna a szekszárdi főgimnázium tanulóinak száma. De a kétszer kettő, az élet, a megélhetés mindég nehezebb volta meg fog tanítani erre. Nem vagyok ugyan e tekintetben pesszimista, nem félttem a szekszárdi főgimnáziumot, helyből s vidékről össze fog verődni annyi növendéke, hogy megélhet vele, de azt hiszem, nem életezélja a tengődés, itt volna tehát az ideje, hogy érdekében tegyünk is valamit.

Tekintetes polgármester ur! A szekszárdi főgimnáziumot a *szegények* iskolájává kell tenni, mint a hogy a szegények iskolája Bonyhád. A gazdag szüle vigye el az ő gyermekét a fővárosba, vagy például Kalocsára a drága konviktusokba, nekünk itt olyan internátust kell teremtenünk, a hol aránylag olcsó pénzzel, tanulhassanak az ugynevezett középosztály gyermekei.

Az értesítőket forgatva szép példát találtunk erre. A sárospataki fő-

iskola 400 növendéke élvezi a tápintézet áldásos voltát ingyen, vagy 20—40—60 forintért kapva kosztot a gazdag alapítványok segítségével. De az igazgató tanács tovább ment. Tehetősebb gyerekek részére a mult évben internátust létesített, tanári felügyelettel, a hol egy gyerek 500 koronába került. Még az sem riasztotta el az intézetet, hogy az első évben 2000 koronát ráfizetett a kísérletre, 100 koronával emelve az évi díjat, tovább is fenntartja a praktikus intézményt.

Ilyen fajta internátus kellene nekünk. Nem szükséges ehhez egyéb csak bátor kezdeményezés, erős akarat. Utóvégre a szüle fizetné a költséget, örülne, ha jó helyen tudhatná a gyermekét, mert szó mi szó, ma az is baj, hogy nagyon sok család él tisztán a diáktartásból s ezt is a szülőknek kell megfizetni, a mi még inkább drágábbá teszi a tanítást.

De hát, ki csinálja meg mindezt? Ki tegye az első kezdeményező lépést? Hát a város! Hát a tekintetes polgármester ur!

Bocsánat, de látom haragosan összehuzódni szemöldökét:

Hát már mindent ez a szegény, földhöz ragadt, sőt nyomorult város tegyen?

Igen is polgármester ur. Nem mindent, csak ezt, mert ez egy krajczárjába sem kerülne. Kolombus tojása az egésznek a megcsinálása.

Hanem becses engedelmevel a kivitel módját második cikkemben fogom elmondani. **B.**

Csendőrlaktanya.

Szives örömmel fogadtuk a honvédelmi miniszter és Szekszárd r. t. város közt létrejött azt a szerződést, melynek alapján városunk a rendőri szolgálat teljesítésére, még

ez évben katonailag szervezett csendőrséget kap. A szerződés szövege — a mint azt polgármesterünk a város képviselőtestületnek közelmúlt ülésén is kifejtette, — olyan, hogy ez a csendőrség, szolgálat tekintetében, a város rendelkezésére áll kizárólag ugyanarra, hogy ez a rendelkezési jog még az esetleg felmerülő politikai aggályokat is eloszlatja. Ámde, ha ez a nyerendő 15 főnyi csendőrség, rendelkezési jog tekintetében a város és környékén külszolgálatra rendelt csendőrségtől bizonyos mértékben független is, mégis katonai belső szervezetre nézve, a helyben székelő felsőbb csendőrhatalóság alatt fog állani s így szorosan vett belső katonai viszonyai a másik csendőrségtől el nem választhatók. Ebből következik az, hogy alapjában véve városunk belterületén a szárnyparancsnokság katonai felügyelete alatt egy, elég nagy számú csendőrcsapat fog állani, mely tisztjeivel és altisztjeivel együtt mintegy 30—40 főre rug. Ha már most végig tekintünk városunk nyomorult lakásviszonyain, nyilván való, hogy ezt a katonai csapatot egyetlen magánházban sem lehet elhelyezni. Már pedig az szintén nyilvánvaló, hogy czélszerű elhelyezésükről a városnak okvetlen gondoskodnia illik és kell; mert ha a város még ennyi katona állományt sem lenne képes czélszerűen elhelyezni, hogyan remélhetnénk, hogy valamikor sorkatonaságot vagy honvédséget kapjunk?

Lapunkban már akkor, midőn még a városi csendőrségről csak szavak estek, felvetettük a csendőrség elhelyezését, reámutattunk a helyre is, hol ez legezészerűbben keresztül vihető lenne. Most, hogy már jóformán bizonyos a városi csendőrség, itt az ideje, hogy felujtsuk az eszmét, melynek megvalósítása sem fog nehézségekbe ütközni.

Tudjuk, hogy maga a csendőrhatalóság már keresett alkalmas helyet az összcsendőrség elhelyezésére, még pedig olyan helyen, a hova csak a területi viszonyok nem ismerése vezethette; városunk fejlődésének nagy szerencséjére ez a terv nem sikerült. A legnagyobb abszurdum és a világ összes létező városainak fejlődés törvényeivel homlokegyenest ellenkező lenne, ha valamely várost s így városunkat is hegyoldálnak vinnék neki, mikor ott van előtte a szabad nyílt terület, a fejlesztésre alkalmas síkság.

Ezen a sik területen, közel a központ-hoz, a vasut állomáshoz, mindenünnen könnyen hozzáférhető helyen van a városnak

*Intent imádni, óh mily fölséges!
A menyországnak előlze ez.
Embert, hazát szeretni, óh mi édes!
Élsz akkor is, ha már a sir fedez.
Világos fő, jellem, nemes kebel,
Romlatlan erkölcs s hit, ha tűrni kell:
A bölcsék Bölcsé példát erre ad,
Erre neveljenek az iskolák!*

*Erre neveltél, iskolánk a multban,
Erre nevelj ez új században is.
Erőben és reményben megiffultan,
Segéljen Isten, mint védő paizs!
Élj, nőjj, virágozz kedves iskola,
Virulni lásson századok moha.
Adj lelkes ifjakat sok éven át,
S láss boldognak egyházat és hazát!*

Jegyzetek szőlőművelésünk történetéhez.

Par excellence szőlőművelő vidék vagyunk; szépen gondozott szőlőkoszoruzta dombjaink szolgáltatják majd 2000 év óta azt a kitünő bort, melynek városunk híré, nevét s anyagi jólétét köszönheti.

Régebbi földrajzi ismertetéseket lapozgatva városunk leírásánál különösen kiemelve találjuk mindenütt híres vörösborát s díszes megyeházát. Könnyen elgondolhatjuk, hogy a még ma is impozáns megyeház mily szépen festett nagy arányaival s hatalmas homlokzatával a régi Béla-téren, mikor ez még nem volt annyira kiépülve, mint ma; s nem nagyítás, ha azt olvassuk, hogy messze földön nem volt hozzá hasonló. De maradjunk meg csak tárgyunknál, a szekszárdi bornál, a mit bizonyára többen ismertek s jobban, mint a régi apátsági épület helyén álló megyeházat. „Ki nem hallotta legalább híré a szekszárdi bornak, mely sötét vörös színére, kellemes ízére, szamatjára és állandóságára a budaival vetélkedik, ha ezt fellyöl nem mulja.“¹⁾ Ez idézett sorok irójánál határozottabban jelöli meg a szekszárdi bor helyét két régebbi feljegyzés, melyek egyike Bél Mátyás (1684—1749) kiváló földrajzi író Compendium Hungariae Geographicum c. munkájában található s így szól: „A szekszárdi bor jobb a budainál, de mögötte ma-

¹⁾ Fényes. Magyarország mostani állapota stb. 1836.

rad a szeréminek“ („Vinum Szekszardiense Budensi anteponitur, Sirmiensi tamen cedit.“)

A másik feljegyzés Fényes említett kijelentésével mond egyet, t. i. hogy a hozzáértők szerint a szekszárdi bor a szerémi után következik, de a budait majdnem felülmulja.¹⁾

Fényes fentebb idézett művében azt írja, hogy Tolnamegye „szüntelen váltakozó vidékjei miatt a legkellemetesebb magyarországi megyék közé tartozik“. Ebben sok igaza van, de gondoljuk csak el, hogy mennyi idő s fáradság, hány emberi kéz munkája volt szükséges ahhoz, hogy a mocsaras s erdős területekből a mai „változatos s kellemes“ vidék álljon elő. Hogy mily mocsaras volt megyénk területe még a legutóbbi időkig is, arról azok a számadatok nyújtanak felvilágosítást, melyek megmutatják, hogy mennyi területet nyertek meg a művelésnek csak a mult (XIX.) század folyamán végzett szabályozások s lecsapolások révén. Pedig már 2000 év előtt megkezdte azt a

¹⁾ Topographia magni regni Hungariae. 1750. „Vino Szekszardiensi eximia laus a plerisque praecipue expertis tribuitur, quod a Sirmiensi secundum est, Budensi autem fere praestat.“

 <p>Sirolin</p> <p>Emeli az érvágyat és a testvélyt, megszünteti a köhögést, vándorok, éjjeli izzadást.</p>	<p>Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza</p> <p>cillen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.</p> <p>Mint hogy értékesen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.</p> <p>F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt).</p>	 <p>„Roche“</p> <p>Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárúházban. — Ára Bvegenként 4.— korona</p>
---	--	---

egy hatalmas beépítetlen területe, a Virág-
atcazi pusztakert, a melyen egész kényelme-
sen fel lehetne építeni egy czélszerű csendőr-
lakotanyát tisztai lakásokkal és nős altisztai
lakásokkal. Az összes csendőrség együtt egy
helyen minden czéljának megfelelően lenne
itt elhelyezhető s hamarjában nem is kellene
más, mint a telek átengedése. Ugy tudjuk,
hogy ezen tervtől a városi hatóság sem ide-
genkedik, de megfelelőbb helyet nem is ta-
lálhat. A mi az építést illeti, ezt meglehetne
oldani a helybeli pénzintézetek bevonásával;
azt hisszük, hogy a pénzintézetek elvállal-
nák a felépítést olyan módozat mellett, hogy
a lakbért bizonyos időre mondjuk 40—50
évre a város a pénzintézeteknek engedi át
s ezen idő leteltével a középület a város
tulajdonába menne át jóformán ingyen. Min-
denesetre már az idén jó lenne effelől gon-
dolkozni és a szükséges előkészületeket meg-
tenni, hogy esetleg már a jövő tavasszal
megkezdhetők legyenek az építési munkála-
tok. Ugyanitt, ezen a helyen a pénzügyör-
ségnek is lehetne egy alkalmas szárnyépüle-
tet emelni, mert hiszen annak sincs alkalm-
as laktanyája. Felvetettük az eszmét, a
további teendőket, kivittelt a városi hatóság
és képviselő testület szíves figyelmébe ajánljuk.

A szekszárdi gazdasági hitel- szövetkezet.

Sajnálattal vettem tudomásul, hogy még
csak az eszme van felvetve, csak az alapítási
szándékot mondták az olvasókör választ-
mánya és már az a nyilvánosságra hozott.
Nincs okunk ugyan a titkolódásra, de nem
tartjuk szükségesnek, hogy már a szándé-
kot világgá kürtöljük. De ha már megvan,
a bírálatra megadjuk röviden felvilágosítá-
sunkat.

Teljesen igazat adunk czikkirő kifogá-
sainak, mert elősmerjük, hogy Szekszárdon
és vidéken elég, sőt talán sok pénzintézet is
van a hiteligények kielégítésére. Semmi ki-
fogásunk, sőt kívánni valónk sincs ellenük-
ben. Csak egy nincs meg, egyik sem szolgá-
l arra, hogy a tőke gyűjtést a magyar
földműves osztálynál meghonosítsa. Pedig a
földműves osztálynak arra van elsősorban
szüksége, hogy mindég legyen készletben
egy kis megtakarított pénze, hogy majd
adott alkalommal azt értékesíthesse. A ma-
gyar földműves általában hitelre dolgozik.

munkát a római katona, s ettől kezdve tart
a lecsapolás s erdőirtás nagy munkája egész
napjainkig.

A római hatalom, mely ker. időszámi-
tásunk kezdetén lép hazánk földjére, a Du-
nántul kelta törzseket talált. Elég fejlett
miveltégű nép volt ez, birt iparral, keres-
kedéssel, foglalkozott földműveléssel, bányá-
szattal, de legjobban mégis csak a harcra
szerette. Nyughatatlan természetük hosszas
barangolásba vitte őket az Atlanti tengertől
Kis-Ázsiáig; így jutottak el a Dunántulra
is. Polybius azt írja róluk, hogy az aranyat
s a máhát szeretik legjobban, mert könnyen
vihetik magukkal bolyongásaik közben is.
Ilyen nép, mely előtt a harc a fő, ha fog-
lalkozik is földműveléssel, a szükséges élelem
megszerzésén felül bizonyosan nem fog fá-
radni, azért költjük a Dunántulnak gazda-
sági tekintetben való nagyobb fellendülését
is a rómaiak s nem a kelták nevéhez. E
mellett szólnak adataink is. A Balatonból
kiinduló Sió-csatorna állítólag a római csa-
torna nyomán létesült, ők kezdték meg a
Bakony rengetegeinek kiirtását, s kétségtel-
en, hogy megynék területén is növelték

Mert ha van is egy pár száz koronája; vagy
vagy ha nincs is, de következik az aratás
vagy szüret és éppen van eladó föld, már
annak a leendő bevételnek a kontójára, meg-
veszi azt még értékén felül is; mert hiszen
kifizeti a termésből. És rendszerint többet
vesz mint a mennyit az ő kaszája megengedne.
Igaz, hogy látszólag könnyen megszerzi a
hitelt. De azokat a kezeseket megszerezni
és a lejáratkor az aláíratás végett sorra járni,
az idővesztéssel és könyörgéssel jár. De
veszedelmes is, mert a viszonyosságnál fogva
ő is köteles kezesének szintén megtenni a
kezeségi szivességet. És bizony sokszor meg-
történt, hogy valaki nem a maga adóssága,
hanem kezesége folytán ment tönkre. Mi
tehát azzal akarunk megpróbálkozni, hogy
azt a legkisebb embert, a napszámost is
arra bírjuk, arra szoktassuk, hogy könnyen
megtakarítható filléreiből magának tőkét
gyűjtsön és csak azután, ha lesz tőkéje,
akkor fektesse bele valamely hasznos befek-
tetésbe. Ezt nem találja meg az ez idő sze-
rént fennálló egyik pénzintézetnél sem. Még
a Népbanknál is rendszerint csak az, és
akkor iratkozik a polgár, a mikor valamely
czélra kölcsönt akar felvenni, azzal az egye-
nes szándékkal, hogy azt majd a heti befizet-
ésekkel lassanként törlesztgeti. A hitelinté-
zetnél ez szintén ilyenformán lesz. Csak
azzal a különbséggel, hogy a heti befizeté-
sek tőke gyűjtésre szolgálnak, a felveendő
kölcsönt pedig a megszabandó feltételek sze-
rint törlesztgeti. No meg az a különbség
is lesz, hogy hitelt csak tag nyerhet és
csak is hasznos befektetésre, nem pedig
könnyelmű adósságesinálásra. A mi a szakértő
ügykezelést illeti, arra nézve csak egy ne-
hány intelligens egyén jóakarata, buzgólkodá-
sa szükséges; a mi népiünk elég értelmes
arra, hogy közüle egy-egy alkalmas egyén
kiváljék. De meg ott van a magas kormány
által kreált központi hitelszövetkezet; ez ne-
mes feladatának tartja, hogy az ügykeze-
lést berendezze, megtanítsa, irányozza és
gyakorolja a kellő felügyeletet, hogy a szö-
vetkezet tagjai a károsodástól megóvassanak.

D. L.

Közöltük e cikket, mint vezér-
cikkünkre adott választ, de egyes részre
reflektálnunk szükséges. Az elmondottakból
még mindig nem látjuk szükségesnek új
hitelszövetkezetnek létesítését, mert téves a
cikk íróinak azon állítása, hogy a pénzinté-

zetek közül egy sem nyújt alkalmat arra,
hogy a szegényebb népet takarékosra ösz-
tökélje. Mindenik pénzintézetnek a takaré-
kosság fokozása egyik sarkalatos törekvése
és ezt kultiválja is. A „S egzárdi Népbank“
heti 40 filléres befizetéssel nyújt erre tagjai-
nak alkalmat és állíthatjuk, hogy Szekszárd
és a környék lakóinak tekintélyes része él
is ezen alkalommal. Csak így lehetséges,
hogy a nevezett intézet körülbelül 1 és fél
milliót tud kölcsönképp tagjainak saját tőké-
jéből kiadni. Attól azonban sem a Népbank
és még tán az alakítandó hitelszövetkezet
sem tudja a kölcsön vevőt megkímélni, hogy
kezeseket ne kelljen állítani, mert azzal nem
foglalkozik és nem foglalkozhatik, hogy díja-
zás mellett állítson, kerítsen kezeseket. Még
csak a cikk bekezdésére van néhány sza-
vunk. Hetekkel ezelőtt olvastuk az egyik tudó-
sitónk által beküldött hírből, hogy a refor-
mátus olvasókör választmánya egy új szö-
vetkezet alakításának kérdésével foglalkozott.
Ezen beküldött hír, jogosította fel belmunka-
társunkat, aki a szövetkezeti eszmének híve
és eléggé ismerője is, hogy e közérdekű kér-
désrel foglalkozzék s tárgyilagosan bizo-
nyítsa, hogy itt nem olyan égetően szüksé-
ges egy újabb hitelszövetkezet alakítása.

A szerkesztő.

A bonyhádi főgimnázium örömnépe.

— Saját tudósítónktól. —

Bonyhád, 1906 szept. 4.

Szép, gyönyörű lefolyású ünnepség volt
e hó 4-én Bonyhádon. A Szentlőrinczről
1870-ben ide áthelyezett kis algimnázium
érte meg főgimnáziummá fejlődésének örö-
mnépe. Nem régiben egész terjedelmesen
elmondtuk azt a sok és nehéz küzdelmet,
a melyen ez a derék intézet keresztül ment;
feleslegesnek találjuk tehát ismét számot
adni a kis mustármag megnövéseiről. Lágler
György kistormási evang. lelkész, Nagy Ist-
ván szuperintendes voltak a derék magve-
tők. Az ő lelkes munkálkodásuk veté meg
alapját a szentlőrinczi kis algimnáziumnak,
a mely annyi sok jeles férfit adott a hazá-
nak s melyben többek között Petőfi Sándor
is segített — padot faragcsálni.

Vajjon álmodott-e arról a szerény tor-
mási pap, hogy az ő kezdeményező elabora-

erdőirtással s lecsapolással a művelhető terü-
leteket; azonkívül a rómaiak voltak az
első, kik Pannónia területén szőlőt ül-
tettek a K. u. III. sz. második felében.

Kétségtelen, hogy mint kereskedelmi
cikk szerepelt a bor már régebben is Pan-
noniában; a kitűnő utak lehetővé tették,
hogy az itt tartózkodó rómaiak ne legyenek
kénytelenek nélkülözni a jó bort. Szőlőmü-
velésről azonban a III. századig nem tudunk
semmit. Dio Cassius a Rómaiak története
cz. művében (220—30 körül írta) említi, hogy
Pannoniát szegényes nép lakja, mely az árpát
nemesak eszi, hanem italt is főz belőle; hogy
ez a nép bortermeléssel is foglalkozott volna,
arról nem tesz említést.

A szőlőművelés meghonosítása hazánk
területén Probus császár nevéhez fűződik.
(Uralkodott 276—282 K. u.) A legdicőbb
emlékü uralkodók közé tartozott; vitézsége,
igazságossága, politikai körültekintése ked-
velté tették őt mindenki előtt. Vitézségével
s nyájasságával már elődei alatt feltűnt s
Tacitus halála után őt emelik a katonák a
császári trónra. Kegyetlen játéka a sorsnak,
pár év múlva ugyanazok fosztják meg a

császári méltóságtól, a mit ő sohasem kere-
sett, kik 276-ban avval felruházták; a nyers,
műveletlen tömeg nem tudta megérteni leg-
jobb törekvéseit, nem tudta mérlegelni azon
tervek fontosságát, melyekkel ő birodalma
jólétének emelését célozta.

Hosszas háboruit, melyeket birodalma
határainak biztosításáért az alemannok, gó-
tok, szarmaták ellen viselt, szerencsésen be-
fejezván, első feladatának tekintette, hogy
a háboruskodás alatt elvadult seregbe szí-
goru fegyelmet hozzon be. Legalkalmasabb-
nak találta, ha munkára fogja katonáit s így
foglalkoztatja őket. Probus siriumi szüle-
tesü volt (mai Mitrovicz), s azért elsősorban
szülőföldjének jólétét akarta előmozdítani.
Életrajzában olvassuk, hogy katonáival óriási
árkot huzatott a Sirium környékén levő
mocsarak lecsapolására s ugyanitt szőlőmü-
velésre is fogta katonáit. Ezen munkája köz-
ben jött a hír, hogy Raetiában ellen császár
lépett fel ellene. Probus nem hozta ki sod-
rától ez sem, folytatja tovább a megkezdett
munkát, de katonái annyira felbosszankod-
nak ezen, hogy megölik 282 októberében.
Életrajzírója szerint a Mous Almus volt

Megérkeztek

az iskolatáskák s 15 krajczártól kezdve
kaphatók. Nagy raktár gyermek-harisnyák-
ban és kötényekben

3—52

FEKETE HUGÓ rövidáru-, dísz- és játékaru üzletében Szekszárd, Kaszinó-bazár.

tuma ilyen hatalmas tanintézetnek lesz szülője. És a sárszentlőrinci egykori pap, Nagy István superintendens szellemi és anyagi téren hozott sokrendű áldozata nem termette meg gyümölcsét?! Övék az érdem, hogy az iskolát nagy áldozatok árán fölláttatták. És nem a gazdagok százain, ezreinek, hanem a szegények fillérjein. Azután a protestáns áldozat készségen megerősödött iskola, fölébresztette a más felekezetekben a bizalmat. Mert vallási szűkkeblőség itt soha tapasztalható nem volt s ekkor már nyert volt az intézet ügye.

A jóságos Isten megáldotta azt oly férfakkal, a kik lelkük minden lelkesedésével, szívük minden melegével rajta voltak, hogy a szilárd alapokon álló iskolát emeljék, fejlesszék. Nem csak lelkesedtek, de lelkes munkájukkal lelkesítettek is. Megmozgattak mindent s az ige testté lőn. Van az intézetnek a tüzes lelkű Wiesneren, a nagytudású Lángon és Gombócson kívül a még most is életben lévő tanárok között egy Marhauser Imréje, egy Gyalog Istvánja. Az első, egész eddigi életét az intézet fölvirágoztatására fordította. Harminezhárom évig küzdött s munkálkodott, fáradságot nem ismerve. Marhauser Imre! Ez nem egy név csupán, hanem a bonyhádi gimnázium történetének egész fejezete.

A derék tanár e napon bucsuzott el. Nyugalomba tér. De mint Gyurácz püspök hozzáintéztet bucsuzavában megjegyzé, csak testileg távozott el körünkől, az intézettől, de az, a mit e név „Marhauser Imre“ magában rejt, örökké itt marad s munkálkodni fog tovább is.

Kevesebb szolgálati év, de nem kevesebb érdemek okolják meg a másikat, negyed százados jubileumot. A szintén ünnepezt Gyalog István, 25 éve tanár, 17 év óta igazgató, hogy mit tett, mennyit cselekedett, fáradt, biz azt e szűk czikk keretében elmondani nehéz. De nem is kell. Elég, ha rámutatunk arra, a mi sok munkája közül a leghatalmasabb, az t. i. hogy a bonyhádi gimnázium ma mint főgimnázium nyilott meg.

Isten áldása legyen a derék intézetnek s jubiláló derék tanárain!

A lefolyt szép ünnepségről részletesen a következőkben számolunk be:

Gyönyörű szép idő kedvezett az ünnepségnek. Így a közelvidékről még az ünnepség napjának reggelén is sokan bejöttek. Reggel 9 óra tájban már tarka volt az utca a járó kelőktől. Az ünnepi ruhákba öltözöt-

tek egész serege özönlött a gimnázium, részben pedig egyenesen az evang. templom felé.

Az ifjuság a tanárok vezetése alatt vonult le a templomba, hol is 9 órakor kezdődött az istentisztelet s az ennek keretében lefolyt ünnepség. A jelenlevők között ott láttuk a megye, a környék színeit-javát; így ott volt Gyurácz püspök, Ihász Lajos kerületi felügyelő, gróf Apponyi Géza főispán, Döry Pál alispán, Simontsits Elemér főjegyző, Tóth Ödön t. ügyész, Szeniczey Géza felügyelő, Horváth Sándor főesperes, Tomka Gusztáv alesperes, Weber János orsz. képviselő, Wigand János igazgató, Hazslinszky Géza, Kátay Endre ref. esperes, dr. Jozgits bonyhádi plebános, Bancsó theologiai tanár, Brunner János soproni főesperes, Szentiványi főszolgabíró, Sántha Károly, dr. Rosenthal Tóbiás, Mihálcics görögkeleti lelkész, Perczel Dezső, Kardos Kálmán, Kálmán János és még számosan, Bonyhád község képviselőtestülete, a katolikus, a református, a zsidó egyház küldöttsége, a szekszárdi és felsőlővői főgimnázium, a gyönki algimnázium stb. küldöttségei.

A jövel szentlélek úr Isten kezdetű ének elhangzása után Faik Henrik mondott igen megható imát, utána Horváth Sándor főesperes magas szárnyalású egyházbeszédet. A záró ének után a község fölvonult a gimnáziumba úgy, hogy zsufölásig megtellett a gimnáziumnak ez alkalomra virágdíszbe öltözött hatalmas tornacsarnoka.

A magyarok miatyánkja: a Hymnus elneklése után Gyurácz Ferencz püspök lépett a podiumra. Hatalmas szép beszéddel ünnepezte a gimnázium 100 éves fennállását. Így magas röptű megnyitó beszédében kifejtette a sok viszontagságon keresztülment iskola eddigi kulturális szerepét, mely abban állott, hogy a hazának, az egyháznak vallásos, erkölcsös, kötelességet híven teljesítő ifjuságot nevelt, mely az élet küzdelmeiben mindig sikerrel megállta helyét. E törekvésnek elérésére maga köré vonta az egész környéknek pártoló közönségét, mely valláskülönbség nélkül hű gondjába vette az intézetet. A testvéri szeretet kötötte össze az iskolát pártfogóival, megakadályoz mindennemű gyöngítő visszavonást. Áldást kér az intézet alapítóira, pártolóira, s ez fenntartóira, vezetőire, a szép jövő biztos reményében üdvözli az egybesereglett ünneplő közönséget.

Majd Gyalog István igazgató rövid vonásokban ismertette az iskola történetét,

mely Sárszentlőrincen kezdődik s a jelen ünnepséggel Bonyhádon zajlik le. Rámutat az intézet működésének eddigi jótékony eredményére s biztató reménnyel néz a jövőbe, mert szilárd alapon áll az intézet, nyugodtan hozzáfoghat teljesen kifejlesztett főgimnáziumi pályafutásához.

Beke Andor tanár szavalta el ezután igen meghatón, teljesen átérezve Sántha Károlynak ez alkalomra írt gyönyörű ódáját, mely lapunk tárczarovatában olvasható.

Ezután Ihász Lajos ker. felügyelő bezárta az ünnepélyt. A község elénekelte a „Szózatot“ s következett a két jubileum.

Előbb a tanári kar üdvözölte Gyalog Istvánt 25 éves jubileuma alkalmából. Beke Andor volt az érzelmek tolmácsolója. Szép szavakkal ecsetelte a jubiláns érdemeit és bizony nem egy szava könnyet esalt az ünneplők szeméből.

Gyalog István megköszönte a rokonszenv és ragaszkodás tolmácsolását.

Majd a régi tanítványok nevében Faik Henrik fejezte ki a hála érzetét, bejelentve, hogy az egykori növendékek Gyalog István, szeretett tanáruk elévülhetetlen érdemei emlékeül „Gyalog István“ alapítványt létesítenek.

Következett Marhauser Imre bucsuzója. Szem nem maradt szárazon, mikor látta, hogy ez az ősz, évszámait tekintve idős, de hitben, lélekben örökké ifjú ember, ki annyiszor daczolt s szembe szállt nehéz dolgokkal, zokogásba fojtja szavait . . .

S miután elbucsuzott a kedves jó tanár, a szorgalmas munkás férfiú, régi kedves iskolájától, az ünnepély véget ért.

Délben 280 terítékű bankett volt. Az első fölköszöntőt Ihász Lajos kerületi felügyelő mondotta a királyra, Horváth Sándor főesperes a vezetőség egészségére üríti poharát, kik a messzeségből 2 nappal előbb eljöttek, csak hogy részt vehessenek a szép családi ünnepélyen, az intézet jubileumán. Marhauser Imre a közelből megjelentekre: a megye fejére gróf Apponyi Gézara és a vármegye tisztí karára emel poharat. Gyalog igazgató az iskolák és egyházak egyetértéséről szól nagy hatással: a megjelent küldöttségeket, Berzsenyi siklósi járásbíró pedig az egyházmegye vezetőit élteti.

Döry Pál igen szép és találó képen beszélt a három tolnamegyei gimnáziumról s kívánja, hogy a bonyhádi gimnázium ezután is úgy, mint eddig sikerrel működjen.

Dr. Jozgits János bonyhádi róm. kath. lelkész örömmel konstatálja, hogy a kath. egyház 100 éve tekint szeretettel, bizalommal erre az evangélikus tanintézetre, mert tudja, hogy az hivatását a legnemesebben tölti be. Minden kövére az a jelszó van írva: Isten, Király, Haza! A róm. kath. hitközség nevében köszönti Gyalogot.

Dr. Kanzler Antal az iskola vezetőségét éltetve bejelenti, hogy a kerület képviselője Weber János 1000 koronás alapítványt ad, a mai nap emlékére.

Sántha Károly igen magas szárnyalású felköszöntőben elmondja, hogy ma elszavalt alkalmi ódájából a szerénység elhallgattatott egy strófát. Az iskola nagyjairól szól ebben: Marhauseről, Gyalogról, őket élteti.

Ihász Lajos Marhauser, mint az iskola pénzügyminiszterét, dr. Rosenthal Tóbiás Gyalog Istvánt, Weber az intézetet élteti, mert tudja, hogy továbbra is a nemzeti szellem fog ott uralkodni.

Gráf József Zsilinszky és Nádassy táviratát olvassa fel s éretttük emel poharat.

Wigand János a szekszárdi fő, Gyimóthy Jenő a gyönki, dr. Mayer Győző a felsőlővői gimnáziumok nevében üdvözli az új főgimnáziumot.

az a hely, hol az első szőlőterület létesült. Ez a Mous Almus, mely Mitrovicz mellett („circa Sirmium“) fekszik, csak a mai Frnska Gora lehet, mert ezen a tájon más hegység nincs; ennek lejtőin terem még ma is az a kitünő bor, mely mint láttuk, mindig vetekedett a szekszárdival, s mely a XVI. századig, mint a borok királya szerepelt, bár korán feltűnik már mellette a budai, egri és szekszárdi is. Szerémségből hamar jutott el a Dunántulra is a szőlőművelés; nincs kizárva az sem, hogy még Probus alatt történt meg ez, mert életrajzában azt olvassuk, hogy „szőlőskertekkel elárastotta Galliát, a moesiait és pannoniai dombokat.“ De ha nem is Probus idejében, az utána való években kétségtelenül meghonosodik a szőlőművelés a mi vidékünkön is, mert még a rómaiak alatt válnak híressé a baranyai, balatonvidéki és soproni borok.

Az Alföldön, hol a szarmaták laktak, még nyoma sincs ez időtájt a szőlőnek, a méhsör divik itt, ami legősibb szeszes itala az emberiségnek. Priscus rhetor 448-ban járt arra, mikor II. Theodosius kelet-római császár Maximinusszal követségben küldte ki Attilá-

hoz. Ezen utjáról írt feljegyzéseiben említi, hogy utjában a lakosok buza helyett kölessel, bor helyett méhsörrel kínálták.

Megyénk területén a K. u. IV. században mozgalmas élet folyt, legalább az emléletekből ezt következtethetjük: a Diocletianus, Constantinus, Constantius, Constans, Valentinianus és Valens alatt vert érmek nagy mennyiségben kerülnek nálunk napvilágra. Az egész század azonban már csak folytonos harc a barbárokkal, a gótokkal, szarmatákkal és quádokkal, kik betöréseikkel roppant pusztításokat okoztak a provinciának. Galerius (+ 311 K. u.), kit Diocletianus tett meg caesarnak, még sokat fáradt Pannonia érdekében: irtotta az erdőket, lecsapol-tatta a mocsarakat, a későbbi uralkodókat azonban már elvonta a békés, hasznos munkától a harc, ami majdnem megszakítás nélkül tart 377-ig. Ekkor Frigeridus, Pannonia kormányzója Thraciába vezeti ki Pannoniából a római légiókat, s ezzel megnyílik a provincia a barbároknak.

Hib.

Most jelent meg a Dr. Brozik Károly-féle Nagy Magyar Atlasz

mely úgy tartalmasságánál, mint kiállításánál fogva minden tekintetben felülmulja a külföldi hasonló munkákat. Tartalmaz 158 színes főterképet és 257 színes mellékterképet. Ára diszes félbörkötésben 48 korona. Két koronás havi részletre is kapható. — Megtekinthető és megrendelhető

Báter János könyvkereskedésében Szekszárd, Kaszinó-Bazár.

HIREK.

Faik Henrik a megjelent egyházi képviselőségekre mond köszöntőt.

Mihálicsics baranya-kistalpai görögkeleti lelkész az intézetet élte.

Döry Pál és Tóth Ödön beszéde után Simontsits Elemér mondott gyönyörű felköszöntőt Marhauzer érdemeit méltatva, s indítványozza, hogy indítsanak gyűjtést Marhauzernek a konviktusba emelendő mellszobrára. Ő maga 100 koronával megkezdi az adakozást.

Végül Anderle József mond köszöntőt, mely után szétszórt a díszes, lelkes társaság.

Este fényes műsoru hangverseny volt. A valóságos művészi nivón álló program-pontokat nem kevesebb művészi rutinnal adták elő. A műsor fénypontja a már országosan ismert művésznőnek, *Otrokocsy Nagy Irma* úrhölgynek briliáns zongora játéka volt.

Bauer Ilonka úrhölgy elragadóan énekelt.

Békei Ödön urasszony kitünő tekni kajú hegedűjátéka, melyben méltó partnerre akadt *Eibach Ödön* urban, ki öt zongorán kísérte, valósággal elragadta a közönséget.

E fényes programnak méltó keretét képezte a vegyeskar többszöri jeles éneke.

A nagy lelkesedéssel fogadott hangversenyt reggelig tartó tánc követte.

E nagy ünnepet egy kis, de kedves ünneplés előzte meg. Egy nappal előbb, szeptember 3-ikán találkoztak ugyanis az intézetet 10 év előtt végzett növendékek. Nem a szerződés nyomtatott szavai, mert ilyet akkor nem kötöttek, hanem az egymás iránti szeretet, az iskola iránti ragaszkodás, tanárhoz való háláérzet s tisztelet hozta őket össze. Nem teljes számban, de teljes lélekben voltak jelen 10-en. Reggel 9 órakor gyülekeztek és vonultak a gimnáziumba, hol is a tornacsarnokba vonultak a tanári karral együtt. *Faik Henrik* tanár mondott hála imát, utána *Koritsánszky Ottó* köszöntötte társai nevében a tanárokat, megemlékezve a három másik ünnepről.

Gyalog István választott szeretettel, kedvesen. Majd a temetőbe vonultak, *Kirchner Károly* volt tanárak sírjához. Itt *Felber Béla* helyezte el a koszorút igen magas szárnyalású beszéd kíséretében. Délben bankett volt, melyen az egész tanári kar megjelent. *Eibach Kornél* mondott itt igen szellemes köszöntőt, mely után a régi kedves dolgokról s sok mindenről elbeszélve, a késő délutáni órákig együtt maradtak

Koritsánszky Ottó.

VÁRMEGYE.

Közigazgatási bizottsági ülés. A közigazgatási bizottság szeptember hó 12-én tartja ülését.

VÁROSI ÉLET.

Tisztújítószék. *Döry Pál* alispán, mint a városi tisztújítószék elnöke Szekszárd r. t. város képviselőtestületét az üresedésben levő állatorvosi és mérnök-számvevői állás betöltésére folyó hó 13-ának d. e. 10 órájára hívta össze.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Községi és körjegyzők gyűlése. A Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete szeptember hó 29-én tartja rendes évi közgyűlését. Az alapszabályszerű tárgyakon kívül foglalkozik a közgyűlés a módosított alapszabálytervezettel, valamint az Erzsébet királynéről elnevezett jegyzői árvaház és segítő intézet alapszabályainak tervezetével és számos, a jegyzői kar érdekeit érintő fontos kérdéssel.

— **Személyi hír.** *Bezerédj Pál* selyem tenyésztési miniszteri meghatalmazott, fő rendiházi tag a múlt héten hazaérkezett gasteini üdüléséből.

Gróf *Apponyi Géza* főispán f. hó 11-én városunkba érkezik s 12-én elnököl a közigazgatási bizottság ülésén.

— **Volt főispánunk köszönete.** *Széchenyi Sándor* gróf, val. b. t. t. főrendiházi tag, volt főispán kedvesen emlékezett meg *Rill József* vármegyei kiadó, helyettes várnagy ügybuzgó, készséges szolgálatáról, megküldte számára díszes keretbe foglalt legújabb arcz képét s meleg elismerő szavakkal adott kifejezést elismerésének és köszönetének.

— **Erzsébet-gyászünnepély.** A polgári leányiskola e hó 10-én Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmával gyászünnepélyt rendez. Ugyaneznap reggel 9 órakor a belvárosi róm. kath. templomban nagy gyászmisét tartanak.

— **Hivatalvizsgálat.** *Apponyi Géza* gróf főispán a múlt héten megvizsgálta a paksi főszolgabírói hivatalt s ott a legnagyobb rendet tapasztalta.

Beke Ferencz kir. alügyész, a szekszárdi kir. ügyészség vezetője a tamási kir. járásbírósnál 1906 szept. 6-án a büntügyi számadást és az ottani fogházat megvizsgálta, a hol mindent rendben talált.

— **Kinevezés.** A szekszárdi főgimnáziumnál *Valló Albert* áthelyezésével a megüresedett tanári állásra a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tolnai Arthur* tanárt nevezte ki.

— **Az anyakönyvvezetők mozgalma.** Az önálló munkakörrel bíró állami anyakönyvvezetők e hó 4-én országos kongresszust tartottak Budapesten. Összejövetelük célja az volt, hogy megbeszéljék helyzetük végteleltől igazságtalan és bizonytalan voltát s sérelmek orvoslása végett a kormány elé járuljanak. Panaszuk, illetve sérelmük az, hogy 11 évi tisztességes és feltétlenül becsületes munkálkodás után, még most is csak tiszteletdíjat kapnak, nyugdíj és minden más jogosultság nélkül és ezt is oly neveltséges kis összegben, hogy a szintén 11 évet szolgáló de kvalifikációval abszolút nem bíró és semmi társadalmi kötelezettségek alatt nem álló hivatal szolgák, megyei kapusok s pláne a vasuti kalauzok, javadalmasz tekintetében sokkal felettük állanak. Ehhez jön még az, hogy hivatalukban a fertőző betegségekben elhaltak bejelentése alkalmával napról-napra ki vannak téve a fertőzésnek s daczára ennek nincs nyugdíjjogosultságuk. S megtörtént velük az a lelketlenség, hogy néhány héttel ily fertőzés következtében elhalt s négy kis gyermekkel hátrahagyott család anyakönyvvezető özvegye 3, mond három havi tiszteletdíjat, 270 koronát kapott, mint végkielégítést, illetve koldusbért végkielégítésül. Az anyakönyveket módosító törvény pedig még e keserves kenyerétől is megfosztja az anyakönyvvezetőket, a mennyiben az anyakönyvvezést egyszerűen a jegyzők nyakába dobja, s az anyakönyvvezetők mehetnek akár Amerikába. Ezen hivatalból való kidobásan ugyan már segített több nagyközség és város, a mennyiben az anyakönyvvezetés elvégzésére egy külön anyakönyvvezető jegyzői állást létesített és arra az anyakönyvvezetőt választotta meg, de az ilyenek száma vajmi kevés. E tarthatatlan helyzet megváltoztatását kérni járultak testületileg *Faragó Antal* országos képviselő vezetése mellett a belügyminiszter elé, s kérelmüket memorandumba foglalva és *Szatmáry* szentesi állami anyakönyvvezető által előadva szóval is a belügyminiszter elé terjesztették, ki is a megjelenteket szívesen fogadva, kérelmük méltányos kielégítését helyezte kilátásba. Az említett memorandumot *Antal István* tolnai anyakönyvvezető készítette s az *Dömötör Miklós* szekszárdi anyakönyvvezető módosításával átdolgozva lett a belügyminiszter elé terjesztve.

— **Keresztényszocialista gyűlés.** Tamásiban az építőmunkások szakszervezeti gyű-

lést tartottak. A központot *Apsay János* képviselte, kinek ajánlatára megalakult a keresztény-szocialis építőmunkások tamási csoportja. Elnöke lett *Meiszler Mátyás* közművessegéd. Szervező-bizottságot is választottak, melynek az lesz a feladata, hogy a környékbeli építőmunkásokat szervezzék.

— **Választás.** *Linka Ottmár* okl. jegyző, szekszárdi főszolgabírói díjokot Bonyhádon segédjegyzővé választották meg. A főszolgabírói hivatalnál így megüresedett állásra *Bajó Pál* főszolgabíró *Csóry Ferencz* okl. jegyzőt, sióagárdi s. jegyzőt rendelte be, ki ezt az állást már ismételtelen betöltötte.

— **Beiratások.** Szeptember 3 első napján megtörténtek a beiratások a szekszárdi összes tanintézetekben. Az állami főgimnáziumba beiratkozott: Az I-ső osztályba 41, a II-ik osztályba 31, a III-ik osztályba 27, a IV-ik osztályba 31, az V-ik osztályba 21, a VI-ik osztályba 17, a VII-ik osztályba 27 és a VIII-ik osztályba 12. Összesen 212 (a múlt évben 224). — A polgári fiúiskola I-ső osztályába 56, a II-ik osztályba 33, a III-ik osztályba 35, a IV-ik osztályba 22, az V-ik osztályba 9, a VI-ik osztályba 3 növendék. A tanulók száma 158 (a múlt év végén 168, apadás 10). A polgári leányiskolának I-ső osztályába 57, a II-ik osztályba 37, a III-ik osztályba 36, a IV-ik osztályba 33. Vagyis összesen 165 növendék, 4-el több, mint tavaly.

— **Névváltoztatás.** *Kircz József* kiskiszekelyi rk. tanító nevének „*Kurucz*“-ra való megváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Kettős esküvő.** *Kiebling Béla* fővárosi gyógyszerész augusztus 29-én esküdtött örök hűséget *Szilásbalháson Kotsis Kata* úrhölgynek, öz. *Kotsis Lajosné* unokájának, ki *Sass László* uzborszádi földbirtokosnak sógornője. — Ugyanakkor tartotta esküvőjét *Fülöpp János* pénzügyi fogalmazó *Nászay Imi* kisasszonnyal, öz. rákosi *Nászay Gézané* leányával, öz. *Kotsis Lajosné* unokájával. Az esketési szertartást a menyasszonyok nagybátyja: *Hanny Gábor* pécsi kauonok és pápai prelátus végezte. Az esküvő után fényes lakoma volt.

— **Kanonokok székfoglalója.** A pécsi székesegyházban a szokásos egyházi szertartás mellett e hó 3-án tartották meg az új kanonokok, *Frantich Ferencz*, *Szilvek Lajos* dr., *Döbrössy Alajos* és *Rézbányai János*, *Igaz Béla* dr., *Romeisz Ferencz* címzetes kanonokok székfoglalóját. A káptalan összes tagjai jelen voltak. *Walter Antal* és *Hanny Gábor* intézett az új kanonokokhoz beszédet, kik az egyházi ceremónia után elfoglalták a szentélyben helyeiket. Az installáció d. e. 9 óráig tartott. Az ünnepi misét *Szeifritz István* címzetes püspök tartotta. A templom hajójában s a szentély külső részében a hivek is képviselve voltak.

— **A baja-bátaszéki híd munkálataira** augusztus hó 30-án tartották a versenytárgyalást. Tizenöt pályázó közül a három legolcsóbb ajánlat: 1. A Magyar-Építő-Társaság-é (3 millió 115.000). 2. A Gregersen cégé (3 millió 449.000) és *Fischer Henrik* cégé (3 millió 279.000) koronával. A döntés ezen három pályázó közül a jövő hét folyamán fog megtörténni. Azon munkálatokat, melyekre nem irtak ki árlejtést, a *Schlick* vasöntő gyár nyerte el.

— **Rátkay új darabja.** *Rátkay László* a jeles író ismét visszatért a muzsához, a melynek mindég kegyeltje volt. A múlt szombaton a budapesti népszínházban felelevenítették *Felhő Kláriját*, ezt az örök szép alkotást, a mely a valódi népszinmű irodalomnak egyik igaz gyöngye s most úgy értesülünk, hogy a jeles szerző „Feltámadás“ czimen új darabot fejezett be, a melyet *Vidor Pál*, a Népszínház igazgatója már el is fogadott előadásra. Igazi, maradandó sikert kívánunk a derék szerzőnek, a mely feledtesse el vele azt a kaczer szép asszonyt, a politika ledér dámáját, s lehanyatlott népszinmű irodalmunk hasznára vezesse vissza az évek óta elhanyagolt régi szerelméhez, a költészet üde, hamvas arczu muzsájához.

— **Katholikus nagygyűlés.** A szeptember 23-án kezdődő VI. katolikus nagygyűlésre való felhívásokat a napokban küldte szét a Kath. Szövetség. A rendező bizottság a gyűlésen résztvenni szándékozók részére egykoronás és ötkoronás tagsági jegyeket boesáttott ki. Az első az ülések látogatására, a második ülőhelyre és zárt ülésen szavazási jogosít. A tagsági jegyet kiváltottak utazási kedvezményben is részesülnek és pedig vasuton féláru II. o. jegy III. ik, III. o. jegy II. ik és II. o. jegy I. o. osztályon, hajón III. o. jegy II. és II. o. jegy I. osztályon való utazásra jogosít. A kedvezményes jegyek szept. 20-tól 30-ig érvényesek. A népszövetségi tagok tagsági jegy nélkül is kapnak kedvezményes utazásra szóló igazolványt. A vasuton az I. és II. oszt. utazók jegye gyorsvonatra is érvényes. A nagygyűléssel kapcsolatosan lesz az idén is megtartva az orsz. eucharisztikus kongresszus, melynek diszülése 23-án d. e. lesz közvetlenül a nagygyűlés ünnepélyes megnyitása után.

— **Házasság.** Bérdy János építőmester mult vasárnap vezette oltárhoz Kocsolán Fuchs Antoniát.

— **Uj lap.** Vármegyénk lapjainak száma ismét szaporodik egygyel. Bonyhádon *Raubitschek* Izor nyomdatulajdonos indit »Bonyhád és Vidéke« czimen uj hetilapot.

— **Halálozás.** *Kristofek* Béla nyug. kir. járásbírósi irodatiszt Szekszárdon e hó 6-án hosszas betegeskedés után, életének 59-ik évében elhalt. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett.

Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgatót súlyos csapás érte. Édes anyja, *Fink* Károly Kassa szab. kir. város nyugalmazott városi tanácsosának neje, szül. *Kovács* Anna aug. 30-án elhunyt Kassán. Temetése nagy részvét között ment végbe.

Gyomlay Kálmán bátaszéki thereziahumi alapítványi uradalmi ispán Budapesten meghalt. Az elhalt kedves tagja volt a bátaszéki társaságnak s általános részvétet keltett, midőn két év előtt elsötétült elmével a budapesti Schvarczter-intézetbe, majd a Lipótmezőre szállították, ahol most kiszényvedett. Halálát felesége, szül. *Halász* Erzsike és négy gyermeke gyászolja.

Csepke Péter Szekszárdon 87 éves korában elhalt. Halálát özvegye és fia, *Csepke* Gábor nyug. vármegyei állatorvos gyászolja.

— **Hivatalos órák a pénzügyigazgató-ságnál.** A szekszárdi m. kir. pénzügyigazgató ságnál a hivatalos órák f. évi szept. 1-től reggel 8-tól délután 2 óráig tartanak, s ez most már a téli hónapokban is így marad. Fűtési és világítási átalányban tetemes összeget spórol meg ez által az állam. Jó lenne, ha már egyszer minden hivatalnál egyöntetűen rendeznék a hivatalos órákat.

— **Nagyobb borvásárlás.** Az ideai, nem valami fényesnek ígérkező szüretelési kilátás úgy látszik mozgósítja borkereskedőinket. A napokban a Frohner József féle budafoki ismert czég két birtagja Schinderle József és Takács Ödön itt járt a környéken s nagyobb borvásárlást csináltak. Így megvették gróf *Széchenyi* Sándor nagydoroghi uradalmából az ideai (1000 hektóliter) termést hektónként 30 koronával, a kalocsai érsek termését (1200 hekt.) 24 koronával. Ezeket kívül Szekszárdon is vásároltak 300 hektóliter vörösbort 28—42 koronával. Öszre ismét nagyobb bevásárlást eszközölnek.

— **Elhalasztott igazoló választmányi ülés.** A III-ad osztályu kereseti adó kivételével az egyes bizottságok későn végezvén, az adóhivatalok a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításához szükséges adókimutatásokat szeptember hó 1-éig elkészíteni nem bírták s így a 10-ére kitűzött igazoló választmányi ülést el kellett halasztani. Az ülés e hó 20-a körül tartatik meg. Felhívjuk ez uton azon olvasóink figyelmét, akik jogosultak a kétszeres adóbeszámítást kérelmezni, hogy igényüket az igazoló választmányhoz mielőbb jelentsék be, mert, ha ezt nem teszik meg az ülés előtt, későbbi felebezéssel eredményt nem érhetnek el.

— **Uj selyemfonodák.** Még az 1906 ik évben tető alá került a békéscsabai fonoda 120 orsóval és a törökkanizsai fonoda is 80

orsóval. Ezek 1907. évi augusztus havában kezdik meg az üzemet. Hogy ezek után 1907 vagy 1908 ban fogják-e létesíteni a 10 ik és 11-ik fonodát, az attól függ, hogy az ország szederfaállománya mennyire gyarapszik és hogy ennek következtében mennyire lehet fokozni a gubótermést. Az új fonodák felállításának párhuzamosan kell haladnia szederfaállományunk szaporodásával és a gubótermés emelkedésével. Azon helyek, hol előreláthatólag 1907 vagy 1908-ban fognak fonodát létesíteni: Baja és Makó. A fonodák egytől egyig mintatelepek, a melyekben érvényesülnek a legújabb találmányok is. Az intézet mérnöke és a fonodai főigazgató 2—3 évenként Olasz- és Franciaországba mennek tanulmányutra és a legújabb találmányokat nálunk azonnal érvényesítik. A fonodákat Giovanni Battaglia luinoi czég, mely e szakmában európai hírnévének örvend, rendezi be. Egy korán elhunyt budapesti mechanikus, *Pete* Lajos, ki az általa javított fonálfutókra szabadalmat nyert, készítette a fonógépekhez való fonálfutókat. A kormány csak oly helyeken épített fonodákat, hol a község vagy város a fonoda területét ingyen engedi át és hozzájárul a létesítéséhez 120 000 koronával, de mégis olyképen, hogy ezen összeg amortizálásához a kormány 3% kamattal hozzájárul. Hogy külföldi szakkörök mennyire érdeklődnek építendő fonógépeink iránt, erre nézve a legjobb bizonyíték, hogy a csak 1908. évben átadható törökkanizsai és békéscsabai fonodák már 1905. év óta vannak előre lefoglalva, sőt már azon gyárnak is, mely legjobb esetben 1909-ben lesz üzemképes és a melyről még azt sem tudják, hogy hol lesz építve, már szintén van bérlője.

— **Jutalmak.** *Szecsény* Lajos és *Szász* Imre gyöngyi utmesterek buzgó és szorgalmas szolgálataért egyenkint 120 korona jutalomban részesültek a közuti alapból.

— **Jegyzők fizetése.** A községjegyzői fizetés kiegészítésére vonatkozó 1907. évi főkimutatás, mint értesülünk, a napokban elkészül, ugy, hogy az október hóban tartandó vármegyei közgyűlésen tárgyalható lesz. Ha a belügyminiszteriumból még az idén jóvá hagyva visszaérkezik, ugy jegyzőink 1907. évi állami fizetés kiegészítésüket január hó 1-étől negyedévi előleges részletekben megkaphatják.

— **Megtagadott országos vásár.** Cziko község azon kérelmét, hogy évenként három országos állatvásár engedélyeztessék, a kereskedelemügyi miniszter megtagadta, mert sem a vidék, sem pedig a község közforgalmi és közgazdasági viszonyai nem teszik indokolttá ezen állatvásárok engedélyezését.

— **Megvert molnarlegény.** Szekszárdon f. évi szeptember 5-ére virradóra *Molnár* István molnarlegényt eddig ismeretlen emberek ugy megverték, hogy kórházba kellett szállítani.

— **Öngyilkosság.** *Csizmadia* Mihályné szül. *Németh* Katalin dunaföldvári lakos f. hó 3-án felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Garázda legények.** *Bodor* Pál és *Malmos Révész* József dunaföldvári legények a rendőrökkel folyton hadilábon állanak. A rendőrség ugyanis nem nézi el garázdalkodásukat s őket sokszor feljelenti. A mult héten is éjszaka az utcán kiabálva daloltak s mikor a rendőrség ezért őket eszendre intette, kést rántottak, ugy, hogy a rendőrség kénytelen volt fegyverét használni, csak ugy tudta megfékezni a garázda legényeket.

— **Az örökbefogadott halaja.** Csehák Józsefné faddi lakos évekkel ezelőtt örökbe fogadta Komendó Boresát, a ki a folyó év tavaszán Ritter Istvánnal vadházasságra lépven, Cseháknét ott hagyta, dolgozni azonban többször elment hozzá, a mikor Csehákné szekrényét hamis kulccsal felnyitotta s annak pénzt megdézsmálta. Csehákné élven a gyanuval, lakásán f. hó 2-án esendőröket bujtattott el, a kik Komendó Boresát a lopáson rajta érték. Összesen 105 korona 40 fillért lopott el.

— **Működik a bicška.** Alsónán aug. 29-én összeveszttek Markovics Jeczó és Markovics Szvetozár ottani lakosok Markovics Konstantin, Markovics Eutin szintén alsónánai

lakosokkal. Közéjük keveredett még Simonovics Anna is, de vesztére, mert őt, valamint egymást is összeszurkálták. Mindannyian feljelentettek a járásbírósnál.

— **Halálos baleset.** *Hulian* Milef szekszárdi bolgár kertész a mult pénteken a szekszárdi vámháznál levő kertészeti telepen szénát hordott. A magasan rakott szekérre maga is felült és mikor az öntöző csatorna alatt át akart hajtani, a nyomórúd és a csatorna közé szorult, ahol hátgerince összezuzódott. A súlyosan sérült embert beszállították a Ferencz-kórházba, ahol hétfőn meghalt.

— **A Dunába fullt.** A vízmenti községekben már az ugy szokás, hogy a gyermekek felügyelet nélkül egész nap a vízben lubicskolnak. Ennek a nagy szabadságnak ismét áldozata van. Faddon f. hó 3-án *Szűcs* József 10 éves fiu fürdés közben a Dunába fullt.

— **„Legjobban szeretem a friss, telt arcot.”** Ki ne volna e tekintetben egy véleményen Mephisto-val? De mily gyakran nélkülözik fiatal emberek a friss arcot. E helyett látni sápadt arezszint és általános gyengeséget, anélkül, hogy valamely betegség mutatkoznék. És mégis ezen rossz arez szín súlyos tüdőbajnak az előjele. Ily esetben tehát „Sirolin Roche“-t kell venni, a mely — mint azt számtalan orvos igazolja — a vért javítja, az organizmust erősíti, az étvágyat előmozdítja és a testet a tuberculoze behatásától megvédi. „Sirolin Roche“ gyógyszerárban kapható.

— **A tenyészlődíjazás czéjaira.** Az alispán egy közgyűlési határozatból kifolyólag, melyet a földmívelésügyi miniszter is jóváhagyott, 1000 koronát utalványozott *Perczel* Józsefnek, mint a vármegyei lótenyésztési bizottság elnökének kezeihez.

— **A házfalak befirkálása ellen.** Éveken keresztül hallatszik a szekszárdi háztulajdonosok azon panasza, hogy iskolás gyerekek és inasok az ujonnan festett avagy meszelt házfalakat befirkálják. Miután rendőrségünk nem oly éber, hogy a tetteseket elesipné, de ez ugyszólván lehetetlen is, ennélfogva nincs más fórum, a mely e káros cselekedetet megakadályozhatná, mint az iskolai hatóság. Most, a tanév megnyitával aktualis e kérdés és így szives figyelmükbe ajánljuk az elemi és tanoncziskolai tanító uraknak, hogy intsek és figyelmeztessék tanítványaikat, hogy az írás, írni tudás sekkal komolyabb dolog, mint hogy azt káros és izléstelen cselekményekre használják.

— **Égő szekér.** Illés profétáról tartja az írás, hogy tüzes szekéren szállt fel az égbe. Sepenye *Varga* István decsi polgártárs is majdnem így járt. A mikor birtokán elvégezte a dolgát, megrakta kocsiját fa ágakkal, rőzsével és szalmával, sőt még egy üres hordót is feltett a szekérre s megindult hazafelé. Ezt megelőzőleg azonban előbb kényelmesen pipára gyújtott, de a gyujtót ugylátszik gondatlanul dobta el, mert a kocsin levő anyag egyszer csak meggyuladt. A község közvetlen közelében levő legelőn *Varga* uram már észrevette, hogy az alatta levő szalma nagyon melegit, erről aztán csakhamar rájött, hogy immár a kocsii is javában ég. *Varga* uramnak se kellett több, hirtelen leugrott az égő kocsiról, de erre meg a lovak bokrosodtak meg, gazdájukat ott agyva a faképnél, vágatva szaladtak be a község ház utczába s az égő anyag csak ugy potyogott szerteszt. Szerencsére a megriadt lovakat sikerült a nagyvendégelő előtt elfogni, így az utcán elhullatott égő anyagot is hamarosan eloltották. Nagyobb kár nem történt, minthogy a kocsii alaposan megpörkölődött, meg hogy a nagy ijedségtől elaludt a *Varga* uram pipája, a melyre különben jobb lett volna, ha rá sem gyujtott volna.

— **Tűz esetek.** E hó 6-án délelőtt fél 10 órakor Deesen az ugynevezett Czigány sorban tűz ütött ki, mely *Nagy* György és *Nyul* Benő házát egészen, *Tóth* András házát pedig részben elhamvasztotta. Ezen utcában a nádas házak oly sürűen vannak összeépítve, hogy többnyire egymást érik, a legnagyobb távolság 6—7 méter, sőt szél is fujt és mégis sikerült a szorgalmas tűzoltóknak a tüzet lokalizálni, mert bár nagy a

munkaidő, 15 perc alatt 15 en teljesen felszerelve a tűz színhelyén termettek. A derék tűzoltók ezuttal igazán reásholgáltak a legnagyobb dicséretre. Sokat segített a tűznél *Cseh Gyula* kéményseprő segéd is. A tűz keletkezésének oka állítólag az, hogy valami *Szabó Sándor* nevű 14 éves fiú a kender tövében pipázgatott s az eldobott tüztől a kender lángot kapott s ez csakhamar bekapott az alacsony nád tetőbe is. A házak biztosítva voltak. — F. hó 1-én Mőzs községben tűz pusztított. Elégett *Kneller János*, *Klem Rókus* és *Doszpod István* háza a hozzá tartozó gazdasági épületekkel és az összes felszereléssel, a kár összesen 8581 korona. Biztosítás által a kár egy része megtérül. — F. hó 2-án *Pap István* öcsényi lakos tótvölgyi tanyája gyuladt ki és leégett. A kár mintegy 1500 korona, mely biztosítás révén megtérül. — Az újdombóvári vasutállomáson egy kocsirakomány len gyuladt ki és égett el.

— **Goldberger J. Mór halála.** Lapunk zártakor a legnagyobb sajnálattal értesülünk, hogy városunknak egy általánosan kedvelt, közszeretett állott polgára *Goldberger J. Mór* alig négy napi betegeskedés után hirtelen elhunyt. A jó „Goldberger bácsit” kedves előzékeny modoráért szerette mindenki, tisztos, patriarchalis alakját mindég ott láttuk a vármegye, város, kaszinó, pénzintézetek gyűlésein, amelyeknek mindenkor szorgalmas látogatója volt. A régebbi időben a vármegye utépítéseinek társvallalkozója volt, s ő volt tulajdonosa a szekszárdi nagytőzsdének. A Szegzárdi Népbank alapítása és felvirágoztatása körül nagy érdemei vannak. Buzgó munkása volt a szövetkezet nemes eszméjének és azt a Szegzárdi Népbanknál 1872—1904 mint választmányi tag, 1874—1893 mint al-elnök, 1893 és 1894 években mint elnök szolgálta. Halál hírére, amely mindenkit fájdalmasan érintett, a Szegzárdi Népbank, a Kaszinó és a Kereskedelmi Kaszinó kitűzték a gyászlobogót. Az elhunytban *Goldberger Arnold* államvasuti mérnök, dr. *Goldberger Hugó* fővárosi orvos és dr. *Goldberger Dezső* fővárosi ügyvéd édesatyjukat siratják.

— **Főuri menyegző.** Országgra, sőt világra szóló fényes esküvő volt f. hó 6-án Budapesten. *Andrássy Marieza* gróf kisasszony kelt egybe *Lichtenstein János* herceg sorhajó hadnaggyal. A ritka fényes esküvőn részt vett vármegyénkbeli *Apponyi Géza* gróf főispánunk is.

— **Anyakönyvi értekezlet elhalasztása.** A m. kir. belügyminiszter f. évi szeptember hó 10-ére egybehívott anyakönyvi értekezletet közbejött akadályok miatt f. é. szeptember hó 20-ára halasztotta, amely napon az értekezlet d. e. 10 órakor fog megnyitni.

— **Névváltozás.** Kiskoru *Szűnder Péter* belaczi lakos családi nevét „*Szentesi*”-re változtatta.

— **Hulla kifogás.** Mult hó 20-án d. e. Dunaföldváron az ott halászó *Kocsi Gyula* és társai a Dnnából egy ismeretlen férfi hulláját fogtak ki. A hulla már oszlásnak induló állapotban volt. A vízbefult kora 22—24 év lehet.

— **Uton hagyott kocsikázók.** Általános a panasz egyes szekszárdi fiakkerosok ellen. Rossz lovakat tartanak, s csakhogy kullognak az utasokkal. Megtörtént nemrég egy utassal, hogy a ló csökönysége miatt félóráig kellett utközben vesztegelnie kellemetlen időben, a napokban pedig az is, hogy egy fiakkeros kocsija több kilométernyi utra lett felfogadva s alig 10 kilométernyi uton má nem mentek a lovai, kénytelen volt az utas más kocsi után szaladgálni s úgy 1 órai késéssel más lovakon tovább menni. Jobb lovakat s a fiakkerosokra nagyobb rendőri felügyeletet kérünk.

— **Rendőri hírek.** *Buzás József* szekszárdi lakos czinkai présházába ismeretlen tettesek betörték s néhány mm. buzát elloptak. A Decs községhez tartozó *Hofmeister* pusztán, a *Bauer Antal* bátaszéki földbirtokos gabonáját cséplő *Csordás Károly* gépész összevesztett *Bozsolik András* nap-számossal s ezt a kezében tartott kannával úgy fejbe ütötte, hogy azonnal elborította a

vér. A verekedő gépészt feljelentették a bíróságnál. — F. hó 1-én *Sárközi Mihály*, *Rácz Kálmán* és *Rácz Mihály*, *Vajas József* műzslakost szóváltás közben alaposan eldönggették, miért a bírósághoz őket feljelentették. — Szekszárdon, hétfőn ismeretlen tettes *Majsa György* lakásából 62 koronát elloptott. — Ugyanitt szerdán éjjel *Wallenstein Ármín* ügynöktől 3 hizott ludat loptak el.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — feyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Megejt híres vizü Borszéknek forrása,
Mely már Atillát is vendégül traktálta,
Itt pedig *Toinában*, bikavér honában,
Borivóktól népes, veuyigés világ van,
Melynek lángborából — ha megtelik gyügglyel
A magyar néplélek őseréje tör fel . . .

Csak borszéki vizet igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

Helybeli tanító elemi, polgári és gimnázium alsóbb osztályaiba járó tanulók mellé házi tanítónak ajánlkozik.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Választmányi ülés. A szekszárdi népbank választmánya f. hó 4-én gyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgya az elnök-igazgatói állás betöltése és a pénzkezelési szabályzat átdolgozása volt. A *Szondy István* által előterjesztett szabályzatot elfogadták és az elnök-igazgatói tisztségre *Boda Vilmos* eddigi elnököt választották meg.

Közügyülés. A szekszárdi Népbank m. hó 26-án *Boda Vilmos* elnöklete alatt közgyűlést tartott. *Tóth Henrik*, *Diczenty Lajos* és *Nagy János* Prantner jegyzőkönyv-hitelesítőkül történt megválasztása után az alapszabályok módosítása tárgyában kiküldött bizottságnak a választmány által elfogadásra ajánlott javaslatát tárgyalták. Élénkebb vitát a javaslatnak az a része keltett, mely szerint az igazgatót és ügyvivőt ezenül nem a közgyűlés, hanem a választmány választaná. A javaslat ellen *Hirschfeld Ármín*, *Diczenty Lajos* és *Csapó Jenő*, mellette *Tóth Henrik*, dr. *Pirritzer Béla* és *Schneider János* szólaltak fel. A javaslatot, mely még azt a fontosabb újítást tartalmazza, hogy a választmányt ezenül nem 3, hanem 5 évre választják, elfogadták. Felügyelőbizottsági póttaggá *Ferdinánd János* pénzügyi számellenőrt választották meg.

MULATSÁGOK.

A dunaföldvári dalkör mulatsága. A dunaföldvári dalkör 1906 évi szeptember hó 15-én az „Egyenlőségi Kör” helyiségében saját pénztára javára táncszal egybekötött hangversenyt rendez. — Műsor: 1. A vihar. Dürnertől. Énekli a dalkör. 2. Szentjánosbogárka. Linke Pál „Lisistrata” című operettjéből. Brúzer Klárka közreműködésével előadja a dalkör zenekara. 3. Magyar népdalok. A dalkör zenekarának kísérete mellett éneklük: Koch Kálmán és László József. 4. A műkedvelői előadás. Jelenet. Irta: Vojtkó Pál. Előadják: *Lantos Rózsika*, *Marczell Józsa* és *Schwarz Rózsika*. 5. Bordal. Palotásítól. Énekli a dalkör. 6. Az éj. Bethowentől. Énekli a dalkör. 7. Dalok. Czimbalmos előadja: *Haan Katiéza*. 8. Hypnotizmus. Dialog. Irta: Gabányi Árpád. Előadják: *Keller Irénke* és *Vastagh Ferencz*. 9. Nagymamácska. Langertől. Brúzer Klárka közreműködésével előadja a dalkör zenekara. 10. Népdalegyveleg. Énekli a dalkör.

Szüreti mulatságok. A *szekszárdi róm. kath. olvasókör* f. évi szept. hó 23-án (vasárnap) a kör helyiségeiben táncszal egybekötött szüreti mulatságot rendez. Belépő-díj személyenkint 60 fillér. A szüreti ünnepély kezdete d. u. 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a szüreti mulatság a legközelebbi vasárnapon fog megtartatni.

A faddi kath. ifjusági egylet saját könyvtára javára 1906. szeptember 30-án, vasárnap délután a Kaszinó udvarán zártkörű szüreti mulatságot rendez. Belépő díj személyenkint csak 40 fillér. Azon helybeli felnőtt földmives ifjak, kik az egyletnek nem tagjai, a táncmulatságból kizáratnak. Ugy-szintén a gyermekek is. Pusztabeliek, vidékiek s az ev. ref. egylet tagjai szívesen látatnak. Kellemetlen idő esetén a mulatság október 7-én tartatik meg. Jegyek előre váltathatók: Cs. Fehér János egyleti dékánynál s Ritt Lőrincz borbély üzletében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

SPORT.

Nagy fogoly vadászat. Bonyhádi *Perczel József* bikácsi vadászterületén folyó hó 3-án nagy fogoly vadászat volt. Mint meghívott vendégek jelenvoltak: *Perczel Dezső* és *Béla Bonyhád*, *Sztankovánszky János* Kajdacs, *Szentiványi Miklós* Bonyhád, *Kurz Vilmos* Szekszárd, *Bernrieder János* Zomba, ifj. *Bernrieder József* Hidvég, *Vízoly Ákos* Pál, *Szilassy Béla* Szentgyörgy, *Kenesei Vilmos* helybeli jegyző és a házigazda. Tekintve, hogy a kukoriczásban róka is akadt, mely a foglyokat kizavarta, mégis terítékre került 231 fogoly, 23 fácskány, 22 fűnj 35 nyul, 1 róka, 2 szalonka és 3 különféle szárnyas. A vadászat után a szives házi gazda vendégül látta az egész társaságot.

TANÜGYI HIREK.

Tanító és tanítónőválasztások. Az *Akantisz Róza* kisszékyei rk. tanítónő férjhezmenése folytán üresedésbe jött tanítónői állomásra *Tóth Pál* okl. tanító, a dunaszentgyörgyi ref. iskolánál újonnan szervezett negyedik tanítói állomásra pedig *Nyerges Gyula* gerjeni okl. tanító választott meg. — A Kisdorogon újonnan szervezett III-ik tanítói állomásra *Kászdorf Károly* tanítót választották meg.

Üresedésben levő tanítói állomás. A gerjeni ev. ref. II-od tanítói állomás ez időszertint üresedésben van.

A községi és felekezeti polgári és felső népiskolák tanerőinek államsegélyvel való fizetés kiegészítése. A vallás- és közokt. miniszter 55.556/906. számú intézkedésével elhatározta, hogy mivel az állami és a községi, valamint a felekezeti felső nép és polgári iskolai tanárok és tanárnők fizetése között nagy eltérések mutatkoznak, a községi és a felekezeti tanárok fizetését 1906 július 1-től hajlandó államsegéllyel kiegészíteni, ha azt kérelmezik és a fenntartók szegénysége beigazoltatik. A kérvények f. évi okt. 15-éig terjesztendők be a közigazgatási bizottságokhoz.

Nyugdíjazás. *Bertics Antal* tamási-i rk. kántortanító 1906 okt. 1-től évi 1540 koronával nyugdíjaztatott.

Özvegyi segélyezés. Néhai *Csukly László* regölyi nyugalmazott rk. tanító özvegye szül. Kákonyi Terézia részére 1906 évi június hó 1-étől évi 685 korona 20 fillér özvegyi segélypénz engedélyeztetett.

Tankönyv gazdasági ismétlő iskoláknak. Gazdasági ismétlő iskolák számára ajánljuk a *Vaday*-féle könyvet, ára 1 kor. Kapható a *Polatsek*-téle könyvkereskedésben Temesvárott.

Korpótlék államsegély. *Adolf Ádám* alsónánai ág hitv. ev. tanító I-ső évötödös pótlékának fedezésére 100 kor. államsegélyt utalványozott a miniszter, s ezzel egyidejűleg *Felber Béla* miszlai volt rk. tanító 100 kor. korpótlék államsegélyét eltávozása miatt beszüntette.

Uj iskolaszék. A tolnai rk. iskolaszék augusztus 19-én ujra alakult. Megválasztattak, egyházi elnökké: *Fekete Ágoston*, világi elnökké: *Wittinger Sándor*, jegyzővé: *Mózes Endre* és *Reinhardt György*, gondnokká: *Maixner János*.

Bezárt iskola és óvoda. A tamási-óvodát és iskolákat betegség miatt bezárták.

Államsegély. Az újonnan szervezett Paks-csámpapuzsai községi iskolához megválasztott *Schmidt* Miklós és a cseresnyépuszai közs. iskolához megválasztott *Hótyay* Ferencz tanító fizetésének 800 koronáig való kiegészítésére a miniszter évi 400—400 kor. államsegélyt utalványozott.

Tanítói árvaházba való felvétel. Néhai *Harka* Mihály volt zombai rk. tanító Flóra nevű árvája a kolozsvári orsz. tanítói árvaházba felvétetett.

Személyi pótlékutalványozása. *Faicz* Irén és Hamulyákné *Zablankay* Katalin dombóvári állami tanítónőknek a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906 szept. 1-től kezdve 200—200 korona személyi pótlékot utalványozott.

GAZDASÁG.

Borászati kongresszus Nagyváradon.

Az ország szőlőművelése és bortermelése érdekében a „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete” a III-ik országos borászati és szőlészeti kongresszust folyó évi szeptember havában Nagyváradon tartja. Köztudomásu, hogy az utolsó kongresszus 1902-ben volt Pozsonyban. Sajnos, hogy azóta a viszonyok nem sokat változtak és sok oly régi kérdés van ma is felszinen, mely még mindig megoldásra vár. Tény azonban az is, hogy a meglevőkhöz újak is jöttek hozzá, olyanok, melyek mindenike megvitatásra érdemes. Tájékoztatóul közöljük, hogy eddig a következő kongresszusi tárgyak vétettek fel: 1. „A borértékesítésről”, Czeiner Nándor uradalmi főtisztartónak ismertetése. 2. „A bortörvény revíziója”, dr. Drucker Jenő, a MSZOE igazgatójának előadása. 3. „Az agrárkölesönügy reformja”, dr. Molnár Imre jogakadémiai tanárnak előadása. 4. „Az okoskerü borkezelés köréből vett kérdés”, Rácz Sándor, a pinzemesteri tanfolyam igazgatójának előadása. A kongresszus iránt érdeklődőknek bővebb felvilágosítással a Tolna-megyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala szívesen szolgál.

Szerkesztői üzenetek.

Bodnár István lapunk szerkesztője haza érkezett, a mai számmal ismét átvette a lap felelős szerkesztését.

K—y. v. Köszönjük a szíves értesítést.

K—n. j. Vajta. Nagy köszönet. Jövő számban.

HIRDETÉSEK.

BOURBON Egyedüli elárúsítás Dombóvár és vidéke részére.

BRUCK SÁNDOR

könyvnyomdája és papirkereskedése

DOMBOVÁR, Fő-utca.

Czigarettázók figyelmébe!

Ajánlom a legfinomabb vergé-papirból készített valódi egyiptomi cigarettá hűvelyeket.

Finom egyiptomi Talik	1000 drb.	2—	Kor.
„ Sahara	1000	2-40	„
„ Jauiza	1000	3—	„
„ Marocco	1000	3—	„
„ Tocco	1000	3—	„
„ Ambré	1000	3—	„
„ Sanitas	1000	3—	„
„ Ries Abadie	1000	3-20	„
„ Bourbon	1000	3-60	„
Legfinomabb Jaffa d'or valódi arany szipka	4-40	„	„
„ El-Lad „ parafa	4-40	„	„

5000 drb-nál utánvét mellett bérmentve szállítom.

9—10

BOURBON Egyedüli elárúsítás Dombóvár és vidéke részére.

Kiadó garçon lakás.

Egy esimosan butorozott külön bejáratu tágas garçon szoba a tisztviselő telepen **október hó 1-től** kiadó. Értekezni lehet a háztulajdonossal **Schneider Jánossal.**

Fehérvarrónó,

ki e szakmába vágó mindennemű munkát elfogad, ajánlkozik házhoz, kívánatra géppel együtt. Ugyszintén házon kívül is minden új munkát és javítást elvállal. Czim:

Lengyel Sylvia Szekszárd,
Vásártér, új-uteza 306. sz.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószerezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó gépek

Teljesen fölszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsi szerelve

Lé-sajtolók, bogyo őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA”-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességgé legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyára, vasöntődéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

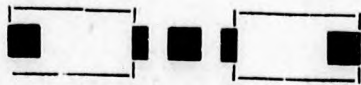
Kitüntetve 560 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

10—10

Az Aranka crème eredete.

Egy tégely Aranka-crème
ára 1 kor.

Egy darab Aranka-szappan
ára 70 fill.

Kapható:

HEGEDŰS BÉLA

Magyar Koronához
címetett gyógyszerárában

Kalocsán.

A legnagyobbat vétkezik az, aki az Isten adományát, a szépséget nem becsüli meg. — Igen ferde felfogás, ha valaki bőrápolási szempontból valamely arc-crémet és szappant használ, hogy az már kendőzés volna. Mert az tény, különösen a nőknél, hogy akár a konyha gőzétől, akár az éles levegőtől, vagy szakszerűtlen mosástól a bőr az arczon vagy a kézen romlik. Vagy érdes lesz, vagy hámlik, vagy pörsenéses, vagy a zsirosságtól fényes, szóval elveszti eredeti üdeségét, bársonyos simaságát, csuf, öreges kinézetet kölcsönöz.

Igen sokan több-kevesebb eredménnyel igyekeztek a bajon segíteni. Én, ki szintén több éve foglalkozom a cosmetikával, áttanulmányoztam minden eddig forgalomba jött szépitő szert és mindegyikből, amit jónak találtam, kizsedtem és sikerült ezekből egy egészen új crème-massát összeállítanom, amely jóságban és biztos hatásában, valamint ártalmatlanságban felülmúlja az összeset.

Ez az Aranka-crème.

Bőr által teljesen felszívódik, az arczört gyengéddé, fehérré, bársonysimaságúvá, tisztává, üdévé és frissé teszi. Védi a bőrt napsütés, napégés, szélfúvás, por, hideg, meleg stb. ellen. Nélkülözhetetlen mindenkinek, ki arczörtét kicsit is ápolni akarja. Mivel teljesen felszívódik, nem teszi a bőrt zsiros tapintatúvá, fénylővé, s ezért nappal vagy bármiféle világításnál arczort helyett használható.

Aranka-szappannal együtt használva bizton eltávolítja a szeplőt, májfoltot, pattanást, pörsenést és mitesszereket.

19—30

WEYRAUCH

3-3

Padlófénymáz

szagtalan és gyorsan száradó.

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és minden mázolandó eszközre kitűnő, vízmentes és gyors száródása miatt nagyon kedvelt.

A mázolás ideje alatt szárad.

A festéktartalma máz a padlónak bármily színét teljesen fedi, míg a tiszta máz, melynek festéktartalma nincsen, egyedül csak fényt ad a padlónak.

Használati utasítás a festékes fénymázzal. Kapható 1 kilogrammot tartalmazó üvegekben.

Linoleum

1 kilogrammos dobozokban.

SALAMON TESTVÉREK

fűszer, csemege, tea, rum, cognac, bor- és ásványvíz-kereskedésében

Szekszárd, br. Augusz-ház.

Hirdetmény.

Szekszárd és vidéke tisztelt közönségének tudomására hozom, hogy telepemen bármily nagyobb mennyiségű száraz

kemény tűzifa

felvágott állapotban tiz kilótól kezdve kilója 3 fillér, 1 métermázsánkénti súlyban 3 koronáért; ugyszintén slavoniai puhafa, bükk és szilfahasáb és bükkdorong első és másodrendű száraz tűzifa jutányos áron kapható.

Továbbá nyár folyamán a csépléshez szükséges

szén

kiváló jó minőségben, jutányos áron kapható.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

a szekszárdi vasuti indóházzal szemben, saját házában. 3-3

Értesítés. Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy **Szekszárdon, Leicht Lajos ur házában****liszt- és fűszerüzletet**

nyitottam, hol minden e szakmába vágó cikkek a legpontosabb kiszolgálás mellett, a legjutányosabb áron kaphatók.

Saját gőzmalmomban őrlöt. liszteken kívül mindenféle jobb faju **hengerlisztek beszerzésére** kiváló gondot fordítok és szakavatottságommal oda töreksem, hogy e tekintetben t. vevőim minden igényének megfeleljek.

Igen kérem a nagyérdemű közönséget, hogy vállalatomat b. pártfogásával és bizalmával megajándékozni sziveskedjék, melyet kiérdemelni mindenkör legfőbb törekvésem lesz.

Kiváló tisztelettel

Fischhof Jakob

gőzmalomtulajdonos.

1-3

9277. sz.

1906.

Tolnavármegye alispánja.

Hirdetmény.A belügyi m. kir. miniszter ur 1905. évben kelt 7223. sz. rendeletével a **szekszárdi vármegyei székház ablakainak helyreállítását** engedélyezte.Ezen 4242 koronával előirányzott kivitelének biztosítása céljából az **1906. évi szeptember hó 20-ik napjának d. e. 10 órájára** a vármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Szekszárdon, 1906 augusztus hó 30-án.

Dóry Pál,
alispán.

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készítmény a

KORONA SZESZmely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csuzt, rheumát** és egyéb meghűlésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.**Egy üveg ára 1 korona.**

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és aranykeresztel kitüntette.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árengedményben részesülnek.

48-52

Vetőgépek

borsajtók, szőlőzuzók, szeckavágók, konkolyválasztók, répavágók, morzsolók, ekék és minden egyéb gazdasági gépek

legolcsóbban, részletfizetésre is, kezesség mellett kaphatók

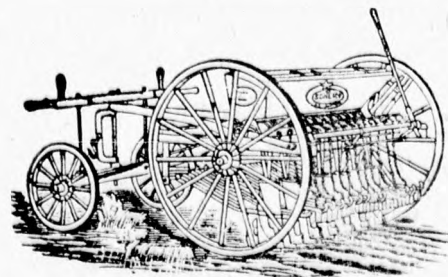
MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek

6-10

varrógép, kerékpár és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

BÁTER JÁNOS

könyv-, papir- és írószer-kereskedése
SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

A legfinomabb magyar gyárt-
mányu

olajfestékek, ecsetek,

legjobb minőségű festővászon
s mindennemű festészeti
cikkek, a **festőművé-**
szet remekei paspartouk-
ban, nagy választékban a leg-
jutányosabb áron kaphatók.

Festőmintákat kikölcsönözzünk

KÓKUSZ-ZSIR

vegytisztá, növényi zsiradék, főzéshez
és sütéshez egyaránt igen jó. **Kilón-**
ként 1 kor. 20 fillér.

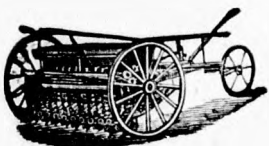
Kapható

Salamon Testvéreknél
Szekszárdon. 1-1

Finom asztali

csemegeszőlő

kapható **kilónként 28 fillérért**
ifj. Hauk Antalnál Szekszárd. 1-2

DEBULAY IMRE

gazdasági gépraktára SZEKSZÁRD.

Állandó nagy raktárt tart legújabb
szerkezetű

vetőgépekben

mindennemű gabona részére, külön
szerkezet lóheremag részére; továbbá

szecskavágó,

répavágó, kukoricza-morzsoló, daráló
gépekben, borprés és szőlőzúzókban.

A raktár bármikor megtekinthető
Sédpatak-utca 1122. sz. alatt. 10-26

Fischl Lajos butor- és

épület-asz-
talos, a „Pirnitzer József és Fiai“
kereskedők házában tart dus raktárt
a legújabb és legmodernebb buto-
rokból, szalon-, ebédlő- és iroda-
berendezésekből, részletfizetésekre is.
Azonkívül nagy raktárt tart vas-
butorokból. Asztalos-munkák a leg-
gyorsabban, jutányos áron készülnek.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

**BORSZÉKI GYÓGY-
BORVIZET**

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital
talán az egész világon!

Kinéses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kel-
lemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó
drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb,
de olcsó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges
vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

**Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, —
ihatja ur, szegény!**

Egyedüli főelárúsító vidékünkön

7-52

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb köz-
ségben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1 1/10 literes palaczk 1 literes palaczk 1/2 literes palaczk
48 fillér. 40 fillér. 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb!
Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak **még nagyobb ked-**
vezmény. Az üres palaczkokat az elárúsítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán
Trutzer S. és Társa, Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,**
Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes**
Edéné, Gyöngyösön **Weil Ádám,** Bonyhádon **Ermel Adolf** és
Novotny Rezső fűszerkereskedőknél.

BÁTER JÁNOS
KÖNYVNYOMDÁJA
SZEKSZÁRD.

Készít a legrövidebb idő alatt izléses, tiszta kivitelű

NYOMTATVÁNYOKAT,

u. m.: számlákat, körleveleket, műveket,
falragaszokat

és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabb áron.

Kerékpárosok!

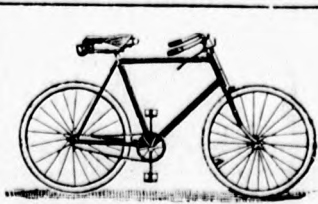
Mi nem hirdetünk árleszállítást, mert mi mindenkor **a legol-**
csóbb árakon adjuk kiváló, elsőrangú gyártmányu

STYRIA és DEMOKRATA kerékpárjainkat

2 évi jótállással.

A legjobb angol anyagból készült **kerékpár alkatrésze-**
ket a legolcsóbb árakon szállítjuk. — Kerékpárgummik nagy válasz-
tékban, jótállással. — **Nagy javítóműhely.** — A világhírű
„PUCH“ motorkerékpárok kizárólagos raktára.

Minden rendszerű családi és iparos **varrógépek** nagy raktára
és javító műhelye. — Kérjen ingyen árjegyzéket!

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek

10-10

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.